

INTÍMNÝ KONCENTRÁT BÝVANIA

Nadstavba rodinného domu v Čunove

An Intimate Concentrate of Housing
Superstructure of the Family House in Čunovo

Architekti / Architects: BARAK architekti coop. - Tomáš Šebo, Viktor Šabik
Projekt / Design: 07. - 10. 1999
Realizácia / Implementation: 06. - 12. 2000
Foto / Photo: Jana Hojstrčíková

The presence of a traditional image of a house as an enclosed, intimate unit. Unlike Loos, an effect in an environment by an expressive figure of a sculptural gesture.

A simple strategy: the release of an inner residential space, where life takes place in terms of pre-defined topics: sleeping, eating, relax or social life. On the one side the intimacy, enclosed within a relatively small space of a bedroom. On the other, an open connection of other functions into a free, but also relatively small space. A large terrace emphasizes the mentioned opening toward land. A superstructure is an autonomous organism, quite parasiting on the original house a little bit and living in a symbiosis with it as well.

We cannot speak of any style intentions. The house is fully normal. It is perhaps exceptional in a non-manifesting effect - it is a lecture, the best advertising of a simple expression. The authors of the house try to be most pragmatic possible. However, they cannot hide their will of an artistic statement. They do not experiment nor comply with the pressure of a decadent taste either. We can find ordinary materials and ordinary shapes here. Nothing is being manifested here.

Bývanie v rodinnom dome je v našom prostredí spojené s predstavou o tradičnom, skôr uzavretom ako otvorenom priestore. Rodinný dom, ktorý minulý rok dokončili v Čunove, plne rešpektuje túto predstavu a predsa nie je domom tradičným v zmysle presne definovaných uzavretých izieb, sedlovej strechy, štvorcových okien a romantických dekorácií. Situácia, v ktorej architekti nadstavbu navrhovali, bola typická - prízemný dedinský štvorec z päťdesiatych rokov, ulica plná podobných i všakových nových domov a stavebníkov, ktorí by rád niečo príjemné a v podstate nenápadné.

Barokovia vedia veľmi dobre postihnúť podstatu úlohy, vycitíť správnu mieru veci a únosnosť prostredia. Nedržia sa pritom prísneho formálneho predpisu, čo im umožňuje nadviazať so stavebníkom normálny dialóg. Neznamená to však, že by nemali žiadnu ideu domu, o ktorú sa opierajú. Na tých niekoľkých rodinných domoch, ktoré už majú za sebou, môžeme sledovať isté charakteristické zákonitosti. Tieto domy sa uzatvárajú do seba, jednotlivé miestnosti sú koncentrované do kompaktného vnútorného priestoru. Súčasne sa to isté deje s vlastným objemom domu, aj ten je stlačený do hutnej, často expresívnej figúry.

Podobnú myšlienku môžeme rozlíšiť aj na nadstavbe domu v Čunove. Stratégia je tu v podstate jednoduchá: Na prízemný objekt nasadiť obytný priestor s vlastným vstupom, a pritom nenarušiť jeho pôvodné hodnoty. Vytvoríť kompaktný, ale pritom voľný vnútorný obytný priestor, kde sa život odohráva v rámci vopred definovaných tematických okruhov - spanie, jedenie, odpočívanie či spoločenské žitie. Na jednej strane intimita, uzavretá pevnými stenami, na druhej strane otvorené spojenie so záhradou. Tradičnú domáčku predstavu o kuchyni tu ešte umocňuje znížený strop, ktorý sa smerom k spoločenskému priestoru dvíha a sklenenou stenou otvára do okolitej krajiny

zadných dvorov, políček a záhrad. Oba obytné priestory náznakovo oddeľuje výrazná horizontála dažďového žľabu, ktorý sa masívnym polvalcom premieta do geometrie stropu.

Nadstavba je samostatným organizmom, ktorý na pôvodnom domčeku trochu parazituje, trochu s ním žije v symbióze. Napriek tomu, že nadstavba nadviazala plynulo na objem pôvodného domu, jej vonkajšia forma neskrýva svoj neskorší pôvod, nezakrýva ambivalentnosť toho vzájomného vzťahu. Odlíšuje sa povrchovou úpravou i tvarom okenných otvorov. Za zmienku iste stojí to, že spodný byt neostal celkom nepovšimnutý, ale mesiace stavebných prác zúročil formou vytvorenia vlastného, podobne zreteľného obytného priestoru na mieste bývalej kuchyne a verandy.

Rodinný dom nie je vhodným poľom na experimentovanie, vracia autori tohto domu. Aj keď sa usilujú byť čo najpragmatickejší, nezapúvôlu k výtvarnému prejavu. Tu sa prejavila napríklad na smelom geste provokatívne vyloženej rímsy či už spomínanom masívnom žľabe, keď oba prvky síce súvisia s vnútorným usporiadaním priestorov, ale nie sú ich funkcionálnym obrazom. Na rozdiel od celostrojových stien, holých betónov a oceľových profilov, predkladajú svojmu stavebníkovi malé okná, tradičné dvere, laminátové podlahy, prasto konvenčné materiály a tvary. Z formálneho hľadiska tu nemožno hovoriť o žiadnych štýlových schválnostiach. Dom je úplne normálny, aj keď v prostredí gýčových balustrád a vežíčiek predsa výnimočný. Nemanifestačný, ale neprehľadnutelný - je osvetlovaný činom, najlepšou reklamou na jednoduché kultivované stavenie, veď jeho užívateľ je v ňom šťastný.

Henrieta H. Moravčíková

